Lista szczegółowych zagadanień wymaganych na egzaminie z Metod Numerycznych dla 3 roku Informatyki Stosowanej

Tomasz Chwiej

11 stycznia 2012

1. Błędy numeryczne

- błędy wejściowe, obcięcia i zaokrąglenia, lemat Wilkinsona
- błędy zaokrągleń podczas sumowania liczb
- $\bullet\,$ analiza błędu obcięcia na przykładzie obliczania wartości e^x
- uwarunkowanie zadania numerycznego na przykładzie obliczania iloczynu skalarnego dwóch wektorów

2. Metody rozwiązywania układów równań liniowych

- uwarunkowanie rozwiązania układu równań
- metoda eliminacji Gaussa z częściowym i pełnym wyborem elementu głównego, metoda eliminacji Jordana
- rozkład LU metodą Gaussa, zastosowanie rozkładu LU do obliczania wyznacznika i odwracania macierzy
- iteracyjne poprawianie rozwiązań układu równań
- 3. Metody rozwiązywania układów równań liniowych nadokreślonych
  - rozwiązanie układu poprzez przekształcenie go do układu normalnego
  - rozwiązanie układu z wykorzystaniem rozkładu QR
- 4. Metody iteracyjnego rozwiązywania układów równań liniowych
  - metody: Jacobiego, Gaussa-Seidla, nadrelaksacji (SOR)
  - zbieżność metod iteracyjnych, zbieżność w metodzie nadrelaksacji (SOR)
  - przekształcenia macierzy iterujących preconditioning
- 5. Metody poszukiwania pierwiastków równania nieliniowego z jedną niewiadomą
  - metody: bisekcji, siecznych, regula falsi, Newtona oraz ich modyfikacje dla pierwiastków wielokrotnych
  - poprawianie zbieżności proces δ^2 Aitkena

• wyznaczanie zer wielomianów metodą Lehmera-Schura oraz metodą dzielenia wielomianów (tylko dla zer rzeczywistych)

6. Interpolacja

- wyprowadzenie wzoru interpolacjyjengo Lagrange'a, oszacowanie błędu wzoru interpolacyjnego
- wyprowadzenie wzoru interpolacjyjnego Newtona dla nierównoodległych węzłów
- interpolacja funkcjami sklejanymi przy użyciu wielomianów trzeciego stopnia poprzez wyznaczenie wartości drugich pochodnych w węzłach

7. Aproksymacja

- metoda aproksymacji średniokwadratowej
- aproksymacja średniokwadratowa w bazie jednomianów
- aproksymacja średniokwadratowa w bazie funkcji trygonometrycznych
- aproksymacja średniokwadratowa w bazie funkcji sklejanych
- aproksymacja Padego
- 8. Całkowanie numeryczne kwadratury Newtona-Cotesa i Gaussa
  - wzór trapezów (z błędami)
  - wzór parabol (z błędami)
  - wzór złożony trapezów i parabol (z błędami)
  - ekstrapolacja Richardsona (na przykładzie obliczania pochodnej funkcji)
  - metoda Romberga
  - wyprowadzenie ogólnego wzoru na współczynniki kwadratury Gaussa
- 9. Całkowanie metoda Monte Carlo
  - metoda podstawowa, metoda orzeł-reszka
  - zwiększanie efektywności metody MC: metoda losowania ważonego, metoda zmiennej kontrolnej, metoda losowania warstwowego, metoda obniżania krotności całki
- 10. Szybka transformacja Fouriera (FFT)
  - dyskretna transformacja Fouriera, własności wielomianów eksponencjalnych
  - algorytm Radix-2
  - wykorzystanie FFT do szybkiego mnożenia wielomianów
- 11. Minimalizacja funkcji
  - Metoda złotego podziału
  - Metoda interpolacji kwadratowej Powell'a
  - Metoda Newtona poszukiwania minimum funkcji kwadratowej w $\mathbb{R}^n$
- 12. Generatory liczb pseudolosowych

- Definicja generatora liniowego o rozkładzie równomiernym U(0,1) i jego parametry statystyczne (wartość oczekiwana zmiennej losowej, odchylenie standardowe, funkcja autokorelacji)
- generator na rejestrach przesuwnych (generator Tauswortha)
- generator Fibonacciego
- generatory nieliniowe Eichenauera
- testowanie generatorów: test χ^2

13. Wyznaczanie wartości i wektorów własnych

- lokalizacja wartości własnych (tw. Gershgorina)
- metoda potęgowa wyznaczania pojedynczych wartości i wektorów własnych
- redukcja macierzy hermitowskiej do postaci trójdiagonalnej metodą Hausholdera
- redukcja rzadkiej macierzy hermitowskiej do postaci trójdiagonalnej metodą Lanczosa
- wyznaczanie wartości i wektorów własnych macierzy trójdiagonalnej metodą bisekcji
- metoda Hausholdera rozkładu QR
- wyznaczanie wartości własnych metodą LR i QR
- wyznaczanie wektorów własnych dla rozkładu QR
- uogólniony problem własny